

sted, der som mangeaarig Konsulent i Ribe Amts vestre Landboforeninger og som Leder af de ret omfattende Lævirkningsundersøgelser, der i 1913—15 blev iværksat og gennemført ved Samarbejde mellem Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur og Landboforeningerne og Husmandsforeningerne, særlig i Jylland, har arbejdet indgaaende med Hegns- og Læplantning, og som har omfattende Indsigt og Erfaring paa dette Omraade.

Efter at Statens Planteavlsudvalg har modtaget de paagældende Erklæringer og nærmere overvejet Sagen, tillader Udvalget sig ved Fremsendelsen af Erklæringerne at udtale følgende:

Det fremgaar af den af Forsøgsleder N. Esbjerg meddelte Oversigt og Redegørelse, at der i Aarene 1880—1911 er anvendt et Statstilskud af tilsammen 1 350 526 Kr. til Uddeling af Hegns- og Læplanter, i Regelen til halv Pris, og at der i Jylland for dette Beløb i det paagældende Tidsrum af 32 Aar er uddelt saa mange Planter, at der med disse kunde have været plantet Hegn og Læbælter med et samlet Flademaal af 52 560 Tdr. Land, men at der ifølge den statistiske Opgørelse over Arealets Benyttelse i Danmark i 1912 kun fandtes Læplantninger og Hegn med et samlet Flademaal i Jylland af 14 713 Tdr. Land, altsaa kun lidt over en Fjerdedel af det Areal, der kunde have været tilplantet og bevokset med saadanne Plantninger.

Grunden til dette mindre gode Resultat formenes særlig at være: mangelfuld Indpakning, Forsendelse og Opbevaring af Planterne, indtil Plantning har kunnet finde Sted, hvorved mange Planter er døde, daarlig Jordbehandling før Plantningen og mangelfuld Renholdelse af de unge Plantninger, der i mange Tilfælde ødelægges af Ukrudt, samt for tæt Plantning og daarlig Vedligeholdelse af Plantningerne, for sen og mangelfuld Udtydning, hvorved navnlig mange Naaletræshegn nu er helt ødelagte.

Med Henvisning hertil fremhæver saavel Forsøgsleder Esbjerg som det jyske Planteavlsudvalg, at de Principper og Regler, hvorefter dette Plantningsarbejde hidtil er udført og Statstilskuddet dertil anvendt, ikke længere er tidssvarende, og de anser det for ganske nødvendigt, at hele dette meget vigtige landøkonomiske Grundforbedringsarbejde, der i de læfattige, magre Egne af Jylland er af særlig Betydning, gribes an paa en anden Maade end hidtil, baade med Hensyn til Arbejdets Organisation og til Reglerne for Statstilskuddets Anvendelse, og Statens Planteavlsudvalg kan ganske slutte sig til denne Betragtning.

Navnlig maa det siges at være uheldigt, at Statstilskuddet til Hegns- og Læplantning alene er knyttet til Uddeling af Planter. Landmændene bliver herved særlig interesserede i Indkøb af Planter, men derimod ikke i samme Grad i Plantningens Udførelse, navnlig den forudgaaende Jordbehandling samt Rensning og Vedligeholdelse af Plantningerne i de første Aar, hvilket er af ganske afgørende Betydning for Træernes Vækst og Plantningernes Trivsel.

Ligeledes maa det anses for uheldigt, at Statstilskuddet næsten udelukkende er forbeholdt de af Hedeselskabet anerkendte Plantningsforeninger, saaledes som det fremgaar af nævnte Selskabs Redegørelse til Ministeriet af 24. f. M. Landboforeningerne og Husmandsforeningerne, som navnlig i Jylland har stor Interesse for Læplantningssagen og allerede har udført et ikke ubetydeligt Arbejde paa dette Omraade ved omfattende Forsøg til Paavisning baade af Hegnspleje og navnlig af Hegnenes økonomiske Værdi, burde have Adgang til i Samarbejde og med Støtte af Staten at virke for en systematisk, by- eller sognevis samlet, Hegns- og Læplantning med passende Afstand mellem Hegnene paa hele det vedkommende Jordtilliggende og med Læplantning ved samtlige dertil hørende Bygninger og Haver. Paa denne Maade vilde Arbejdet formentlig kunne udføres baade billigere og bedre og gøre langt mere Nytte end den nuværende, noget planløse Plantning. Og naar Statstilskuddets Udbetaling dernæst i væsentlig Grad blev betinget af Plantningernes forsvarlige Renholdelse, Vedligeholdelse og gode Vækst, vilde dets Nyttetvirkning kunne blive langt større, end Tilfældet nu er.

I Betragtning af det saaledes foreliggende finder Statens Planteavlsudvalg ikke, at det for Tiden vilde være rigtigt at imødekomme Hedeselskabets Andragende om forøget Bevilling til Smaaplantninger og Hegn, idet Udvalget af de anførte Grunde ikke kan anse det for at være forsvarligt, at der efter de